

Що стосується законодавчого забезпечення транскордонного співробітництва, то одним з нагальних завдань є адаптація вітчизняного законодавства до права ЄС та Ради Європи щодо формування об'єднань єврорегіонального співробітництва (Euroregional Cooperation Grouping, ECG) та європейських об'єднань територіального співробітництва (European Grouping for Territorial Cooperation, EGTC), та поширення визначення суб'єктів транскордонного співробітництва на асоціації, утворювані такими суб'єктами для здійснення транскордонної діяльності.

Список використаних джерел

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони // Офіційний вісник України. 2014. № 75. Том 1. Стор. 83. Стаття 2125.

2. Угода про фінансування Програми підтримки секторальної політики – Підтримка регіональної політики України (Контракт на реформу сектора) від 27.11.2014 // Офіційний вісник України. 2015. № 102. Стор. 432. Стаття 3574. Код акту 80013/2015.

3. Деякі питання реалізації у 2015-2017 роках державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020; Постанова Кабінету Міністрів України від 07.10.2015 № 821 // Урядовий кур'єр. 2015. 22 жовтня.

4. Про Програму діяльності Кабінету Міністрів України; Постанова Верховної Ради України від 14.04.2016 № 1099-VIII // Голос України. 2016. 19 квітня.

5. Про затвердження Державної програми розвитку транскордонного співробітництва на 2016-2020 роки; Постанова Кабінету Міністрів України від 23.08.2016 № 554 // Урядовий кур'єр. 2016. 28 вересня.

*Савойська С. В., кандидат історичних наук, доцент,
Київський національний університет будівництва і архітектури,
доктор наук в галузі політології, професор МАУП*

Романович Т., Ющенко А., Якимечко А., студенти

Київського національного університету будівництва і архітектури

СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ КОМУНІКАЦІЇ ДЕСТРУКТИВНОГО ХАРАКТЕРУ У КОНТЕКСТІ ЗАБУДОВИ МІСТ, ПЛОЩ ТА ІНШИХ ЗОН ВІДПОЧИНКУ

Історичні, соціо-культурні, політико-правові аспекти архітектури і будівництва ефективно розвиваються у контексті соціально-політичних комунікацій у тому випадку, коли питання забудови має конструктивний характер, тому й узгоджується між забудовником, іншими структурами та інституціями, які мають до цього питання пряме відношення. Ця процедура має здійснюватися у правовому полі, щоб після підписання ділових паперів у жодного не виникало сумнівів, що усе виписано правильно та усе законно.

Однак у сучасному українському суспільстві у цій сфері відносин не усе так просто і зрозуміло, як хотілось би. Дуже часто відбувається так, що ділові папери підписують підставні особи із такими самими фірмами. Більше того, у цих справах нерідко фігурують прізвища відомих політиків, депутатів місцевих рад, а також держслужбовці та інші суб'єкти політики. Крім усього іншого, у цій не зовсім прозорій справі дуже часто задіяні великі людські ресурси, кошти, у що не поспішають втручатися ані влада, ані силові структури. У результаті створюється ситуація, яка, начебто, немає виходу. На цій основі в українській спільноті формується страх, який може досягти напруги у відносинах на рівні держави і суспільства, коли звички і побутово-традиційні пріоритети людини знецінюються, оскільки вона потребує елементарних засобів для існування: їжі, води і даху над головою [4, с. 16].

Наше завдання полягає у тому, аби показати сутність укладених договорів, зміст соціально-політичних комунікацій, що нерідко мають деструктивний характер, та наслідки від незаконних забудов, які знищують зелені насадження, дерева, руйнують сквери, дитячі майданчики та інші зони відпочинку. Щоб не виникало подібних ситуацій і проблем, необхідно, аби будівельники відкрито, чесно і тісно співпрацювати з органами влади на місцях, зокрема з обласними та районними адміністраціями, органами місцевого самоврядування, науково-дослідними установами [6, с. 31], а також і тими організаціями, які мають пряме відношення до оформлення документації, яка надає право і гарантії щодо виділення землі під забудову та ін. Утім, щоб розібратися у зазначених проблемах, звернемося до визначення поняття, а також – історії виникнення та розвитку цього питання.

Отже, «соціально-політичні комунікації» як поняття – це обговорення та вирішення проблем на рівні фахівців, інститутів влади, політиків, держслужбовців, активістів, а також тих громадян, які до будівельної справи мають пряме і непряме відношення. Комунікації є масові і групові, конструктивні і деструктивні, раціональні та ірраціональні. Вони відбуваються між індивідами, групами, спільнотами на рівні діалогу, дискурсу і не завжди закінчуються консенсусом. Їх сутність, зміст і характер залежить від того, при якій владі, при якому режимі та у якому суспільстві вони відбуваються. Тобто, в авторитарно-тоталітарній державі комунікації мають один характер, а в демократичній – інший. Щодо комунікацій у демократичній державі, то, як уже було зазначено, вони можуть мати як конструктивний, так і деструктивний характер тоді, коли влада є олігархічною, корумпованою, а соціально-політична та економічна система – нестабільною. Для того, щоб управління державою могло бути конструктивним, публічним і відкритим, Є. Владимирська і Н. Суліма пропонують ввести публічне управління, яке: а) сприяє приватним особам у реалізації їх прав, свобод та законних інтересів; б) надає їм дозволи на розбудову, приміром, автомобільних шляхів, парків, спортивних майданчиків та ін. об'єктів інфраструктури, а також – на розробку проекту відведення земельної ділянки, дозволи та ліцензії на зайняття, приміром, господарською діяльністю та ін.; в) спрямовується на забезпечення населення електрикою,

газом, інформаційними, освітніми та ін. послугами. Якщо ж приватні підприємці, які отримали право здійснювати чесно, публічно і відкрито свою діяльність, діють деструктивними методами, тоді втручальне публічне управління має право, на думку науковців, обмежити у правах і свободах такого недоброчесного господарника [2, с. 58].

Окремі аспекти проблеми, що розглядається, пов'язані переважно із соціально-політичними комунікаціями деструктивного характеру, що досліджували такі науковці, як Е. Афоніна, В. Бортник, Є. Владимирська і Н. Суліма, В. Гошовська, В. Дубінська, Д. Іманбердієва, Ю. Ковбасюк, Т. Костюк, П. Лісовський, О. Міхатуліна, О. Непомнящий, Т. Новаченко, Л. Пашко, М. Чорна та ін. На їх думку, соціально-політичні комунікації тісно пов'язані з ідеологією та політичним режимом, які панують у державі, а також – із політичною системою, формою правління, свідомістю політиків і спільноти, їх політичною поведінкою, яка залежить від рівня розвитку їх політичної культури. Навести порядок у галузі будівництва, удосконалити процес управління у державі, а також – контроль за приватними об'єктами можна, на думку Т. Костюк, із допомогою електронної демократії, яка залучає до цього процесу громадян, які мають можливість контролювати політичну діяльність не лише влади, а й приватних осіб. У зв'язку із цим зареєстровані на відповідному сайті громадяни мають можливість вносити зміни до законів, звертатися до посадових та службових осіб, обговорювати рішення органів влади, які, за словами Т. Костюк, зобов'язані розглядати звернення та надати обґрунтовану відповідь в установленій законом термін «Про внесення змін до закону України «Про звернення громадян» щодо електронного звернення та електронної петиції». До таких громадян, на думку Т. Костюк, необхідно ставитись як до справжньої рушійної сили, а їх політичну діяльність варто вважати як допоміжний засіб, який із використанням сучасних засобів комунікації допомагає підвищити довіру до органів влади, якість управлінських рішень та заохотити громадян до участі у вирішенні актуальних соціально-політичних проблем, які стосуються кожного учасника політичного процесу та суспільства загалом [3, с. 100-101].

Конструктивні соціально-політичні комунікації частіше формуються на основі національних інтересів, національної свідомості, національної культури та демократичних цінностях. У цьому контексті варто відрізнити конструктивні соціально-політичні комунікації від деструктивних. Останні, на нашу думку, пов'язані з історичним імперським минулим українського народу, авторитарно-тоталітарною ідеологією, радянською та комуністичною свідомістю, що в українському варіанті варто розуміти як одне і те саме, та ін. Конструктивні комунікації базуються на об'єктивності та оперативності дій органів державної влади та посадових осіб, які, на думку О. Міхатуліної, зобов'язані здійснювати перевірки діяльності суб'єктів господарювання, дотримуючись вимог законодавства, поважаючи права та інтереси громадян [5, с. 111].

На цій основі формувалися вербальна та реальна поведінка і культура українського політикуму та української спільноти, яка була успадкована від СРСР новою українською владою. Насправді, ніяких змін у середовищі українського політикуму не відбулося, позаяк із проголошенням незалежності не було проголошено вибори до Верховної Ради юридично незалежної України. У зв'язку із цим у середовищі українського політикуму ніяких змін не відбулося, бо на державних посадах продовжувала перебувати уся стара/нова комуністична влада, яка від виборів до виборів у сучасній Україні змінювала прапори та назви політичних партій, але від цього нічого не змінювалося на краще для українського народу. Тобто, культура українського суспільства, зокрема й правова, на слушну думку М. Чорної та ін., продовжує нести на собі відбитки культури радянських часів, яка суспільною свідомістю сприймається як воля панівних соціально-політичних сил [7, с. 156].

Більше того, проголошений новою/старою владою курс на приватизацію, дав їй можливість приборкати, присвоїти та скупити усе те, що було можна. Звідси з'явилися дуже багаті і дуже бідні громадяни, які, у порівнянні із першими, із кожним роком продовжували бідніти. Ці нові українці мають можливість купити землю, на якій розташований дитячий садочок, старий будинок, дитячий майданчик, та побудувати на цьому місці новий багатоповерховий будинок, приміщення у якому віддаються в аренду, а квартири продаються. Усе це відбувається також і тому, що центральні та місцеві органи влади, на слушну думку В. Бортник і В. Стасюк, не мають права здійснювати безпосереднє управління підвідомчими підприємствами та втручатися у їх виробничу та господарську приватну діяльність, оскільки їх основне призначення – це регулювання та координація їх діяльності. У зв'язку із цим управління недержавними підприємствами зосередили у своїх руках не завжди чесні і порядні власники або уповноважені ними особи [1, с. 54]. Виникає риторичне запитання: чи буде такий забудовник діяти за правилами та думати про інтереси громади?

Отже, якщо придивитися пильніше, то ми побачимо, як майстерно стара/нова влада використовує комунікації для свого збагачення, пропонуючи по радіо, на телебаченні, рекламних щитах свої медичні, будівельні, інформаційні, купівельні та інші послуги. Усе це пропонується українським громадянам, не задумуючись на тим, чи вони спроможні це придбати. У зв'язку із цим позитивно розв'язати зазначені проблеми можна комунікативними методами, змусивши нинішніх законодавців поламати корупційні схеми та створити нові ефективні закони, позаяк без конструктивних соціально-політичних комунікацій, які мають систематично відбуватися між політиками, владою і громадянами, не можна ефективно вирішити жодну проблему, зокрема й у галузі будівництва.

Список використаних джерел

1. Бортник В., Стасюк В. Адміністративно-правова організація й мета державного управління // Проблеми модернізації України: [зб. наук.пр.] / МАУП. – К.: ДП «Видавничий дім «Персонал», 2008. – Вип. 3: Матеріали

Всеукр. наук. – практ. конф. «Європейський вимір реформування публічного управління в Україні», 24 листопада 2016 р. / редкол.: М. Н. Курко (голова) [та ін.]. – 2016. – С. 53-55.

2. Владимирська Є. і Суліма Н. Публічне управління: суть, суб'єкти та види // Проблеми модернізації України: [зб. наук.пр.] / МАУП. – К.: ДП «Видавничий дім «Персонал», 2008. – Вип. 3: Матеріали Всеукр. наук. – практ. конф. «Європейський вимір реформування публічного управління в Україні», 24 листопада 2016 р. / редкол.: М. Н. Курко (голова) [та ін.]. – 2016. – С. 57-59.

3. Костюк Т. Публічне управління: світовий досвід та можливості для України // Проблеми модернізації України: [зб. наук.пр.] / МАУП. – К.: ДП «Видавничий дім «Персонал», 2008. – Вип. 3: Матеріали Всеукр. наук. – практ. конф. «Європейський вимір реформування публічного управління в Україні», 24 листопада 2016 р. / редкол.: М. Н. Курко (голова) [та ін.]. – 2016. – С. 99-101.

4. Лісовський П. Україна як соціокомунікативний тренд у постсучасності: екзистенціальний вибір // Проблеми модернізації України: [зб. наук.пр.] / МАУП. – К.: ДП «Видавничий дім «Персонал», 2008. – Вип. 3: Матеріали Всеукр. наук. – практ. конф. «Європейський вимір реформування публічного управління в Україні», 24 листопада 2016 р. / редкол.: М. Н. Курко (голова) [та ін.]. – 2016. – С. 16-17.

5. Міхатуліна О. Державний контроль та нагляд за господарською діяльністю та засоби державного захисту прав суб'єктів господарювання // Проблеми модернізації України: [зб. наук.пр.] / МАУП. – К.: ДП «Видавничий дім «Персонал», 2008. – Вип. 3: Матеріали Всеукр. наук. – практ. конф. «Європейський вимір реформування публічного управління в Україні», 24 листопада 2016 р. / редкол.: М. Н. Курко (голова) [та ін.]. – 2016. – С. 110-112.

6. Непомнящий О. Сутність інноваційної стратегії підприємства при формуванні правової держави // Проблеми модернізації України: [зб. наук.пр.] / МАУП. – К.: ДП «Видавничий дім «Персонал», 2008. – Вип. 3: Матеріали Всеукр. наук. – практ. конф. «Європейський вимір реформування публічного управління в Україні», 24 листопада 2016 р. / редкол.: М. Н. Курко (голова) [та ін.]. – 2016. – С. 30-31.

7. Чорна М. Правова культура українського суспільства в умовах реформування публічного управління // Проблеми модернізації України: [зб. наук.пр.] / МАУП. – К.: ДП «Видавничий дім «Персонал», 2008. – Вип. 3: Матеріали Всеукр. наук. – практ. конф. «Європейський вимір реформування публічного управління в Україні», 24 листопада 2016 р. / редкол.: М. Н. Курко (голова) [та ін.]. – 2016. – С. 156-159.